

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 JE Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	5		
Betreft:	Relatie richtsnoeren van de EU over horizontale samenwerking en het Nederlandse "Pas toe of leg uit" beleid.		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	22 augustus 2013	Versie	0.2
Bijlagen:	geen		

1.0 Doel

U wordt gevraagd kennis te nemen van de relatie tussen de richtsnoeren van de EU voor de werking van horizontale samenwerkingsovereenkomsten¹ en het "pas toe of leg uit"beleid van de Nederlandse overheid. De conclusie is dat de Europese richtsnoeren geen impact hebben op het huidige "past toe of leg uit" beleid of de uitvoering ervan. Bij het maken van standaarden dienen de richtsnoeren over standaardisering wel toegepast te worden om mededingingsproblemen te voorkomen.

1.1 Aanleiding

In de Forum vergadering van 16 april werd naar voren gebracht dat de richtsnoeren van de EU over horizontale samenwerking wellicht op gespannen voet staan met het "pas toe of leg uit" beleid en de uitvoering daarvan.

1.2 Wat zijn de Europese richtsnoeren voor horizontale samenwerking?

Richtsnoeren zijn niet-bindende documenten die bedoeld zijn om de uitvoering van Europese richtlijnen te bevorderen. In dit geval gaat zijn het richtsnoeren voor artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op horizontale samenwerkingsovereenkomsten. Artikel 101 zijn mededingingsregels over welke overeenkomsten verboden zijn voor ondernemingen omdat ze concurrentiebelemmerend werken.

Samenwerking is „horizontaal” van aard indien een overeenkomst wordt gesloten tussen daadwerkelijke of potentiële concurrenten.

¹ Zie <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:011:0001:0072:NL:PDF>

1.3 Wat zeggen de Europese richtsnoeren voor horizontale samenwerking over standaardisering?

Wanneer deelname aan de standaardisering voor eenieder open staat en de procedure voor de vaststelling van de betrokken norm transparant is, zullen standaardiseringsovereenkomsten die geen verplichting opleggen om zich aan de norm te houden en die op eerlijke, redelijke en niet-discriminerende voorwaarden toegang verlenen tot de norm, normaal gesproken niet mededingingsbeperkend zijn in de zin van artikel 101, lid 1.

1.4 Wat is de relatie tussen deze richtsnoeren en het "pas toe of leg uit" beleid en de uitvoering hiervan?

Die is er zeer beperkt en wel voor de volgende redenen:

- De mededingingsregels slaan op ondernemingen, terwijl het "pas toe of leg uit" geldt voor overheden.
- Het "pas toe of leg uit" beleid is niet verplichtend. Er kan afgeweken worden, mits voorzien van uitleg. Daarnaast wordt bij het vragen in aanbestedingen naar standaarden van de "pas toe of leg uit" lijst altijd gevraagd: of gelijkwaardig (een vereiste uit de Europese aanbestedingsregels).
- De manier waarop het Forum en College standaarden identificeren is in lijn met de manier waarop dat volgens de richtsnoeren moet gebeuren (open, transparante en inclusieve procedure).

De conclusie is dan ook dat deze richtsnoeren geen impact hebben op het huidige "pas toe of leg uit" beleid nog op de uitvoering ervan. Deze conclusie wordt ondersteund door een specialist in mededingsrecht van de Europese Commissie (DG Concurrentie).

1.5 Wat is de relatie met de richtsnoer en het maken van standaarden door overheden?

Er bestaat een risico dat een overheid die zelf standaarden maakt concurrerende standaarden uitsluit en mededingingsregels overtreedt. Dit risico lijkt in de praktijk niet groot mits de richtsnoeren, genoemd in 1.3, gevolgd worden. In de praktijk maakt de overheid standaarden, zoals STUF, maar die worden in verschillende softwarepakketten ingebouwd, wat mogelijk is omdat het een open standaard is. Hiermee wordt de concurrentie dus niet beperkt. Het beheermodel voor standaarden BOMOS 2(i), dat het Forum omarmt, sluit goed aan bij de richtsnoeren en schrijft een open, transparant en inclusief proces voor.